

Wymagania edukacyjne i sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych z religii dla klasy szóstej szkoły podstawowej

Zostały opracowane na podstawie na podstawie *Programu nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach* zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski 9 czerwca 2010 r.

Wymagania edukacyjne i sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych z religii są zgodne z Rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych oraz ze zmianami dokonanymi w tym Rozporządzeniu z dnia 13 lipca 2007 r.

Na wymagania edukacyjne i sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych składają się:

1. Cele.
2. Zasady organizacyjne.
3. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie.
4. Sposoby dostosowywania warunków sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – specyficznymi trudnościami w uczeniu się.
5. Wymagania programowe i kryteria oceniania bieżących osiągnięć uczniów.
6. Poprawa oceny.
7. Przewidywane osiągnięcia uczniów.
8. Tryb uzyskania wyższej oceny.

Ad. 1. Cele

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Wspieranie rozwoju ucznia przez diagnozowanie jego osiągnięć w odniesieniu do wymagań edukacyjnych przewidzianych w programie nauczania.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczenie uczniom, rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, osiągnięciach oraz trudnościach ucznia.
5. Motywowanie uczniów do samodzielnego uczenia się, kształtowanie odpowiedzialności za proces uczenia się.
6. Zainteresowanie uczniów przesłaniem Bożym.
7. Pomoc w otwarciu się na Boga w modlitwie i życiu codziennym.
8. Pogłębienie przeżywania roku liturgicznego i sakramentów.
9. Pomoc w odkrywaniu zadań w Kościele, rodzinie, grupie szkolnej.

Ad. 2. Zasady oceniania

1. Nauczyciel, na początku roku szkolnego, informuje uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z katechezy, wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, o warunkach uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana.

2. Praktyki religijne nie podlegają ocenie.
3. Każda ocena jest jawna dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów), a także wystawiana według ustalonych kryteriów.
4. Oceny bieżące wyrażone są w stopniach w skali 1–6.
5. Do wystawienia oceny śródrocznej wymagane są minimum cztery oceny bieżące.
6. Uczeń może być niesklasyfikowany w przypadku ponad 50% nieusprawiedliwionych nieobecności.
7. Nauczyciel jest zobowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.
8. Prace klasowe, sprawdziany są obowiązkowe. Kartkówki (obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji) nie muszą być zapowiedziane przez katechetę. Sprawdzian jest udokumentowany wcześniejszym wpisem w dzienniku. Sprawdzone i poprawione prace nauczyciel winien oddać w ciągu dwóch tygodni. Wszystkie prace pisemne uczniów są przechowywane do końca roku szkolnego.
9. Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia i noszenia zeszytu i katechizmu przedmiotowego oraz do systematycznego odrabiania prac domowych.
10. Sprawdziany wiedzy odbywają się minimum raz w semestrze i są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany są obowiązkowe, jeśli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, powinien zaliczyć sprawdzian w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem.
11. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić braki w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły.
12. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (opiekuna) przed lekcją.
13. Zgodnie z Statutem Szkoły i na określonych w nim zasadach uczeń może skorzystać ze zwolnienia z odpowiedzi ustnej (np. tzw. „szczęśliwy numer” i innych form przyjętych w danej szkole), nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów.
14. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
15. O ocenie niedostatecznej śródrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (prawni opiekunowie) w formie pisemnej na miesiąc przed radą pedagogiczną klasyfikacyjną. Za pisemne poinformowanie rodzica (prawnego opiekuna) odpowiada wychowawca. Szczegółowe postępowanie określa Wewnętrzny System Oceniania.
16. Na siedem dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej uczniowie są informowani o przewidywanych ocenach śródrocznych lub rocznych.

Ad. 3. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie

1. Wiadomości i umiejętności określone w programie nauczania:
 - Formy ustne: odpowiedzi ustne, opowiadania odtwórcze i twórcze, dialog.
 - Formy pisemne: sprawdziany, testy, kartkówki, , ćwiczenia wykonane na lekcji.
 - Poprawne stosowanie podstawowych pojęć religijnych.
 - Rozumienie znaczenia poznanych zagadnień i zastosowanie ich w praktyce.
 - Łączenie elementów wiedzy z życiem.
2. Aktywność dodatkowa, pozalekcyjna (**dla chętnych**):
 - Udział w konkursach religijnych (szkolnych i pozaszkolnych).

- Za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych otrzymuje ocenę celującą.
- Za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc lub wyróżnień w konkursach przedmiotowych z religii (np. Konkurs Biblijny) na etapie dekanalnym, diecezjalnym, ogólnopolskim otrzymuje ocenę celującą śródroczną lub roczną.
- Wykonywanie pomocy dydaktycznych, realizacja projektów szkolnych.
- Podejmowanie działań wynikających z głównego celu katechezy.

Ad. 4. Sposoby dostosowywania warunków sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Katecheci dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając opinie i orzeczenia wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Przy stwierdzonych rodzajach dysfunkcji:

1. W przypadku dysortografii:
 - Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej.
2. W przypadku dysgrafii:
 - Nie ocenia się estetyki pisma w zeszytach przedmiotowym oraz na testach i kartkówkach.
 - Uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.
 - Uczeń z głęboką dysgrafią może zaliczyć sprawdzian w formie odpowiedzi ustnej.
3. W przypadku dysleksji:
 - Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
 - Wydłużanie czasu pracy.
 - Ograniczenie ilości wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń.

Ad. 5. Wymagania programowe i kryteria oceniania

I. Podstawowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- Spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą.
- Posiada wiedzę i umiejętności, które są efektem samodzielnej pracy, wynikają z indywidualnych zainteresowań, potrafi je zaprezentować.
- Wykonuje zadane prace i ćwiczenia na ocenę co najmniej bardzo dobrą, przynosi niezbędne pomoce.
- Osiąga sukcesy w konkursach religijnych szkolnych i pozaszkolnych, zdobywa wyróżnienia lub zajmuje wysokie miejsca.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Posiada pełny zakres wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania.
- Sprawnie posługuje się nabytymi umiejętnościami, jest zawsze przygotowany i bardzo aktywny na lekcji.
- Angażuje się w życie religijne szkoły: w przygotowanie jasełek, misterii religijnych, rekolekcji.
- Bierze aktywny udział w konkursach religijnych szkolnych i pozaszkolnych.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Opanował większość wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania i potrafi je poprawnie zaprezentować.
- Wykonuje systematycznie i samodzielnie zadane prace i ćwiczenia na lekcji.

- Uczeń posiada wiedzę i umiejętności pozwalające na samodzielne wykorzystanie, ich w zadaniach na lekcji.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Posiada wiedzę i umiejętności niezbędne na danym etapie nauki, pozwalające na rozumienie podstawowych zagadnień.
- Potrafi wyrywkowo stosować wiedzę, proste zagadnienia przedstawia przy pomocy nauczyciela, w jego wiadomościach są braki.
- Wykonuje niesystematycznie zadane prace na lekcji.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Posiada minimalną wiedzę i umiejętności przewidziane w programie nauczania.
- Posiada braki w wiedzy i umiejętnościach religijnych, które nie uniemożliwiają mu czynienia postępów w ciągu dalszej nauki.
- Zadania na lekcji wykonuje sporadycznie.
- Proste polecenia, wymagające zastosowania podstawowych umiejętności wykonuje przy pomocy nauczyciela.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie spełnia kryteriów wymagań na ocenę dopuszczającą, niezbędnych do opanowania podstawowych umiejętności.
- Odmawia wszelkiej współpracy.

Tryb uzyskania wyższej oceny:

- Określa statut szkoły.

II. Szczegółowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- Opanował materiał przewidziany programem w stopniu bardzo dobrym.
- Samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania przedmiotem.
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach religijnych i zajmuje wysokie miejsca lub wyróżnienia.
- Biegłe posługuje się zdobytą wiedzą, posiada wiedzę wykraczającą poza program nauczania klasy szóstej.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Zna modlitwy i mały katechizm: *Ojcze nasz, Zdrowaś Mario, Dekalog, Sakramenty, Modlitwa przed nauką, Przykazania kościelne, Uczynki miłosierne co do ciała, Uczynki miłosierne co do duszy, Cztery cnoty główne, Duszo Chrystusowa, Grzechy cudze, Grzechy przeciw Duchowi Świętemu, Grzechy wołające o pomstę do nieba, Siedem grzechów głównych, Anioł Pański, Koronka do Bożego Miłosierdzia, Dary Ducha Świętego, Warunki sakramentu pokuty i pojednania.*
- Wie, kim byli i dlaczego warto naśladować patronów roku: św. Stanisława i św. Maksymiliana Marię Kolbe.
- Ukazuje na podstawie perykop biblijnych początki Kościoła jako wspólnoty wierzących postanej do świata.
- Opowiada o roli Ducha Świętego we wspólnocie Kościoła i w życiu chrześcijanina.
- Wyjaśnia rolę św. Piotra i jego następców w Kościele.
- Opowiada o działalności ewangelizacyjnej św. Pawła i pracy misyjnej we współczesnych czasach.
- Wskazuje na wspólnotę Kościoła jako na znak obecności Chrystusa w Słowie Bożym i sakramentach.
- Uzasadnia, na czym polega udział chrześcijanina w potrójnej misji Chrystusa.

- Wymienia nazwy i symbole Kościoła, wskazuje na relacje Boga do ludzi i ludzi do Boga.
- Podaje biblijne obrazy Kościoła i wymienia przymioty Kościoła.
- Ukazuje sakrament kapłaństwa jako szczególne powołanie w Kościele i rozumie, czym jest Kościół hierarchiczny.
- Wskazuje różne sposoby działania Ducha Świętego w Kościele, wyjaśnia, czym są dary i charyzmaty Ducha Świętego.
- Wyjaśnia istotę, znaczenie sakramentów w życiu chrześcijanina, ukazuje sakramenty jako szczególne dary łaski Bożej.
- Rozumie, że Kościół jest wspólnotą wierzących w drodze do Boga.
- Wymienia przykazania kościelne i uzasadnia potrzebę przestrzegania ich w codziennym życiu.
- Wyjaśnia znaczenie modlitwy we wspólnocie Kościoła i w życiu chrześcijanina.
- Wymienia formy pomocy bliźnim w kościele lokalnym i powszechnym.
- Wyjaśnia znaczenie chrztu dla narodu polskiego i Europy.
- Opowiada o życiu św. Wojciecha.
- Wskazuje cechy pobożności maryjnej w Polsce.
- Wyjaśnia, czym jest kultura chrześcijańska.
- Wymienia i omawia postaci zasłużone dla Kościoła i Ojczyzny.
- Zna historię diecezji i parafii, podaje sposoby zaangażowania się w życie lokalnej wspólnoty Kościoła.
- Wskazuje na rolę cierpienia i męczeństwa w rozwoju Kościoła.
- Wyjaśnia na podstawie życia i męczeństwa św. Stanisława, kim jest świadek wiary.
- Wskazuje błogosławionych i świętych jako wzory świętości.
- Wyjaśnia, czym jest postawa apostołska.
- Wskazuje na znaczenie przyjaźni w życiu Karola Wojtyły – św. Jana Pawła II.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Zna większość modlitw przewidzianych w programie nauczania.
- Wie, kim byli i dlaczego warto naśladować patronów roku: św. Stanisława i św. Maksymiliana Marię Kolbe.
- Opowiada o roli Ducha Świętego we wspólnocie Kościoła i w życiu chrześcijanina.
- Wyjaśnia rolę św. Piotra i jego następców w Kościele.
- Opowiada o działalności ewangelizacyjnej św. Pawła i pracy misyjnej we współczesnych czasach.
- Wskazuje na wspólnotę Kościoła jako na znak obecności Chrystusa w Słowie Bożym i sakramentach.
- Uzasadnia na czym polega udział chrześcijanina w potrójnej misji Chrystusa.
- Wymienia nazwy i symbole Kościoła, wskazuje na relacje Boga do ludzi i ludzi do Boga.
- Podaje biblijne obrazy Kościoła i wymienia przymioty Kościoła.
- Ukazuje sakrament kapłaństwa jako szczególne powołanie w Kościele i rozumie, czym jest Kościół hierarchiczny.
- Wskazuje różne sposoby działania Ducha Świętego w Kościele.
- Wyjaśnia istotę, znaczenie sakramentów w życiu chrześcijanina, ukazuje sakramenty jako szczególne dary łaski Bożej.
- Wymienia przykazania kościelne i uzasadnia potrzebę przestrzegania ich w codziennym życiu.
- Wyjaśnia znaczenie modlitwy we wspólnocie Kościoła i w życiu chrześcijanina.

- Wymienia formy pomocy bliźnim w kościele lokalnym i powszechnym.
- Wyjaśnia znaczenie chrztu dla narodu polskiego i Europy.
- Opowiada o życiu św. Wojciecha.
- Wskazuje cechy pobożności maryjnej w Polsce.
- Wyjaśnia, czym jest kultura chrześcijańska.
- Wymienia i omawia postaci zasłużone dla Kościoła i Ojczyzny.
- Wskazuje rolę cierpienia i męczeństwa w rozwoju Kościoła.
- Wyjaśnia na podstawie życia i męczeństwa św. Stanisława, kim jest świadek wiary.
- Wskazuje błogosławionych i świętych jako wzory świętości.
- Wskazuje na znaczenie przyjaźni w życiu Karola Wojtyły – św. Jana Pawła II.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Zna niektóre modlitwy przewidziane w programie nauczania.
- Wie, kim byli św. Stanisław i św. Maksymiliana Maria Kolbe.
- Opowiada o roli Ducha Świętego we wspólnocie Kościoła i w życiu chrześcijanina.
- Wyjaśnia rolę św. Piotra i jego następców w Kościele.
- Opowiada o działalności ewangelizacyjnej św. Pawła.
- Wymienia nazwy i symbole Kościoła.
- Podaje biblijne obrazy Kościoła i wymienia przymioty Kościoła.
- Ukazuje sakrament kapłaństwa jako szczególne powołanie w Kościele i rozumie, czym jest Kościół hierarchiczny.
- Wskazuje różne sposoby działania Ducha Świętego w Kościele.
- Wyjaśnia znaczenie sakramentów w życiu chrześcijanina.
- Wymienia przykazania kościelne.
- Wyjaśnia znaczenie modlitwy we wspólnocie Kościoła i w życiu chrześcijanina.
- Wymienia formy pomocy bliźnim w kościele lokalnym i powszechnym.
- Opowiada o życiu św. Wojciecha.
- Wskazuje cechy pobożności maryjnej w Polsce.
- Wyjaśnia, czym jest kultura chrześcijańska.
- Wymienia i omawia postaci zasłużone dla Kościoła i Ojczyzny.
- Wskazuje na rolę cierpienia i męczeństwa w rozwoju Kościoła.
- Wskazuje błogosławionych i świętych jako wzory świętości.
- Wskazuje na znaczenie przyjaźni w życiu Karola Wojtyły – św. Jana Pawła II.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Zna wybrane modlitwy przewidziane w programie nauczania.
- Wie, kim byli patroni roku: św. Stanisław i św. Maksymilian.
- Opowiada o roli Ducha Świętego.

- Wyjaśnia rolę św. Piotra i jego następców w Kościele.
- Wymienia nazwy i symbole Kościoła jako wskazania na relacje Boga ludzi i ludzi do Boga.
- Wymienia przymioty Kościoła.
- Ukazuje sakrament kapłaństwa jako szczególne powołanie w Kościele i rozumie, czym jest Kościół hierarchiczny.
- Wyjaśnia znaczenie sakramentów w życiu chrześcijanina.
- Wymienia przykazania kościelne.
- Wyjaśnia znaczenie modlitwy we wspólnocie Kościoła i w życiu chrześcijanina.
- Wymienia formy pomocy bliźnim w kościele lokalnym i powszechnym.
- Opowiada o życiu św. Wojciecha.
- Wskazuje cechy pobożności maryjnej w Polsce.
- Wymienia postaci zasłużone dla Kościoła i Ojczyzny.
- Wskazuje na rolę cierpienia i męczeństwa w rozwoju Kościoła.
- Wskazuje błogosławionych i świętych jako wzory świętości.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ad. 6. Poprawa oceny

- Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną uzyskaną ze sprawdzianu, przy czym w dzienniku zachowane są dwie oceny.
- W przypadku otrzymania z odpowiedzi ustnej lub kartkówki oceny niedostatecznej uczeń ma prawo do jej poprawienia w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku otrzymania niesatysfakcjonującej oceny rocznej istnieje możliwość odwołania się zgodnie z procedurami przewidzianymi w Statucie Szkoły.

Ad. 7. Przewidywane osiągnięcia uczniów

- Zna modlitwy i mały katechizm: *Ojcze nasz, Zdrowaś Mario, Dekalog, Sakramenty, Modlitwa przed nauką, Przykazania kościelne, Uczynki miłosierne co do ciała, Uczynki miłosierne co do duszy, Cztery cnoty główne, Duszo Chrystusowa, Grzechy cudze, Grzechy przeciw Duchowi Świętemu, Grzechy wołające o pomstę do nieba, Siedem grzechów głównych, Anioł Pański, Koronka do Bożego Miłosierdzia, Dary Ducha Świętego, Warunki sakramentu pokuty i pojednania.*
- Wie, kim byli i dlaczego warto naśladować patronów roku: św. Stanisława i św. Maksymiliana Maria Kolbe.
- Ukazuje na podstawie perykop biblijnych początki Kościoła jako wspólnoty wierzących posłanej do świata.
- Opowiada o roli Ducha Świętego we wspólnocie Kościoła i w życiu chrześcijanina.
- Wyjaśnia rolę św. Piotra i jego następców w Kościele.
- Opowiada o działalności ewangelizacyjnej św. Pawła i pracy misyjnej we współczesnych czasach.
- Wskazuje na wspólnotę Kościoła jako na znak obecności Chrystusa w Słowie Bożym i sakramentach.
- Uzasadnia, na czym polega udział chrześcijanina w potrójnej misji Chrystusa.
- Wymienia nazwy i symbole Kościoła, wskazuje na relacje Boga do ludzi i ludzi do Boga.

- Podaje biblijne obrazy Kościoła i wymienia przymioty Kościoła.
- Ukazuje sakrament kapłaństwa jako szczególne powołanie w Kościele i rozumie, czym jest Kościół hierarchiczny.
- Wskazuje różne sposoby działania Ducha Świętego w Kościele, wyjaśnia czym są dary i charyzmaty Ducha Świętego.
- Wyjaśnia istotę, znaczenie sakramentów w życiu chrześcijanina, ukazuje sakramenty jako szczególne dary łaski Bożej.
- Rozumie, że Kościół jest wspólnotą wierzących w drodze do Boga.
- Wymienia przykazania kościelne i uzasadnia potrzebę przestrzegania ich w codziennym życiu.
- Wyjaśnia znaczenie modlitwy we wspólnocie Kościoła i w życiu chrześcijanina.
- Wymienia formy pomocy bliźnim w kościele lokalnym i powszechnym.
- Wyjaśnia znaczenie chrztu dla narodu polskiego i Europy.
- Opowiada o życiu św. Wojciecha.
- Wskazuje cechy pobożności maryjnej w Polsce.
- Wyjaśnia, czym jest kultura chrześcijańska.
- Wymienia i omawia postaci zasłużone dla Kościoła i Ojczyzny.
- Zna historię diecezji i parafii, podaje sposoby zaangażowania się w życie lokalnej wspólnoty Kościoła.
- Wskazuje na rolę cierpienia i męczeństwa w rozwoju Kościoła.
- Wyjaśnia na podstawie życia i męczeństwa św. Stanisława, kim jest świadek wiary.
- Wskazuje błogosławionych i świętych jako wzory świętości.
- Wyjaśnia, czym jest postawa apostołska.
- Wskazuje na znaczenie przyjaźni w życiu Karola Wojtyły – św. Jana Pawła II.

ad. 8. Tryb uzyskania wyższej oceny:

- Określa statut szkoły;